

¿REFERENTS? EN LES REVISTES JUVENILS

Objectius pedagògics

- Identificar el sexisme en les revistes juvenils.
- Donar compte de la difusió d'estereotips i rols de gènere que fan aquestes revistes.
- Proporcionar eines crítiques a l'adolescència per a la detecció del sexisme.

Competències

- Capacitat d'anàlisi crítica de continguts.
- Visibilització del sexisme implícit en les revistes juvenils.

Continguts

➤ *Conceptes*

Sexisme.

Estereotips i rols de gènere.

Temàtiques centrals en les revistes juvenils.

➤ *Procediments*

Anàlisi i buidat de les revistes per adolescents.

Temporització

1 sessió de 65 MINUTS

10 minuts d'explicació de conceptes bàsics: sexisme; teoria sexe-gènere; construcció d'estereotips i rols de gènere.

20 minuts de treball grupal.

15 minuts per posar en comú els resultats de la recerca grupal i debat.

20 minuts per la realització d'un producte final del taller.

Metodologia

- Treball en grups de 5/6 persones.
- Participativa.
- Col·laborativa.

Desenvolupament de l'activitat

Primerament s'exposen els conceptes teòrics de la fitxa 1 mitjançant un powerpoint. La fitxa 1 la donarem als grups que es conformaran per treballar aquest taller al final del mateix, com a recordatori de l'anàlisi que hauran realitzat. Temps per la realització: 10 minuts.

Posteriorment, es divideix el grup-classe en petits grups (4/5 persones), respectant una presència equilibrada de nois i noies. A cada grup li proporcionem una revista i, a cada un dels membres que el componen, li donem una de les preguntes (o dos, en funció de la complexitat de les qüestions) per treballar-la a partir de la fitxa 2. Temps per la realització: 20 minuts.

Passats els 10 minuts, cada membre del grup es reuneix amb els i/o les altres membres "homònims", és a dir, es reuniran tots els números 1, els números 2 i així successivament. D'aquesta manera, fem que totes les persones que han treballar una mateixa pregunta però amb revistes diferents, puguin posar en comú les seves conclusions comparant totes les revistes que hem posat al seu abast. Tenen 15 minuts per extreure unes conclusions que, posteriorment, seran llegides per un/a portaveu del grup.

Finalment, realitzem una posada en comú de la recerca i fem un debat sobre les conclusions extretes.

Alternativament, proposem la realització d'un producte final del taller per part de l'alumnat: confecció d'una cartolina en la que l'alumnat plasmarà un resum de les idees que han extret. Per exemple. El títol podria ser: Les revistes ens parlen de... 1.- Bellesa (posem unes imatges retallades de la revista que mostrin com es tracta aquest tema i, a continuació, una petita frase en la que diem si estem o no d'acord i per què). Per fer aquest producte final, tenen un temps aproximat de 20 minuts.

Avaluació

- De caire qualitatiu.
- Es realitzarà a partir de les respostes de la fitxa de treball 2. Alternativament, si es realitza el producte final de l'activitat, aquest ens servirà per fer una valoració qualitativa del mateix.

Materials

- Revistes: 1 còpia de qualsevol de les següents (depenent de l'edat de l'alumnat al que es dirigeix aquest taller): Super Pop, Nuevo Vale, Ragazza, You, Star2, Loka, TKM, FOQ, Rebelde, Casi Ángeles, Bravo i Black!).

Alternativament, revistes on-line de caràcter juvenil.

- Fitxa de treball 1 (pel professorat i l'alumnat).- De què ens parlen les revistes juvenils? Temes centrals en les revistes juvenils.
- Fitxa de treball 2 (per l'alumnat).- Questions per analitzar el contingut de les revistes.
- Annex de conceptes (pel professorat)
- Pissarra.
- Cartolina.
- Estisores.
- Barra de cola o goma adhesiva.

Fonts Emprades:

VVAA (2008): **“Influencias de las revistas juveniles en la sexualidad de las y los adolescentes”**. Madrid: Mujeres en la Educación, num. 11. Instituto de la Mujer (Ministerio de Igualdad) i CIDE (Ministerio de Educación, Política Social y Deporte).

Unidad didàctica para la prevención de la violencia de género en el alumnado de secundaria: **“El amor no es la ostia. Por unas relaciones con buen trato”**. Material elaborat per l'equip AGORA.

Centre Dolors Piera d'Igualtat d'Oportunitats i Promoció de les Dones
Edifici Polivalent, despatx 0.33. Campus de Cappont Carrer Jaume II num. 71, 25001 Lleida
Tel. (+34) 973 70 33 96 Email centredolorspiera@cdp.udl.cat

FITXA 1.- DE QUÈ ENS PARLEN LES REVISTES JUVENILS?

Temes centrals de les revistes juvenils¹

- Més consumides per elles que per ells, els dos temes centrals de les revistes juvenils són l'amor i la estètica.

L'AMOR es descriu com el camí a la felicitat. Per saber com arribar-hi, les revistes posen al nostre abast tot un seguit de **textos, consultoris, reportatges, consells** i, fins i tot, **horòscops**. Amb aquests "recursos" la persona aconsegueix "tàctiques" per conquerir a la parella que es desitja i consells per aconseguir que aquesta parella sigui "més formal".

L'objectiu, doncs, és "trobar una parella", ja que **l'amor d'un home és**, segons aquestes revistes, **el motor vital de les noies**. En definitiva, no hi ha alternativa. Totes les noies tenen que seguir aquest camí marcat per les revistes.

Un dels models amorosos que més tractament té en aquestes revistes és el **model de l'amor possessiu**, que, a través de la **gelosia**, justifica algunes situacions de violència que es poden donar en la parella. Es presenta el tema de la gelosia **de manera obsessiva**, generant en la lectora una espècie de **pànic irracional** a perdre la seva parella.

Respecte al tractament de la infidelitat, que és el pànic irracional que s'amaga darrera de la gelosia, és interessant destacar que hi trobem una contradicció: per una banda indueixen les lectores a que controlin el seus impulsos gelosos i els dels nois, però, per l'altra banda, se les avisa constantment de que en qualsevol moment poden ser enganyades per les seves parelles. Així, **mentre desperten el temor a l'engany per part de la parella, culpabilitzen per tenir aquestes sospites**.

Finalment, pel que fa als aspectes amorosos, destacar que aquestes revistes disposen d'un apartat en el que les persones lectores poden enviar les seves històries d'amor que, en la majoria d'ocasions segueixen una estructura de conte de fades: història d'amor heterosexual amb un inici idíl·lic, una trama "tràgica", on el patiment de la protagonista és l'eix central de la història, ja sigui per desengany o abandonament i un desenllaç feliç en la majoria dels casos.

¹ El contingut d'aquesta fitxa teòrica ha estat resumit del document: Unidad didáctica para la prevención de la violencia de género en el alumnado de secundaria: "El amor no es la ostia. Por unas relaciones con buen trato". Material elaborat per l'equip AGORA.

L'ESTÈTICA, es mostra com la clau de volta per "triomfar" a nivell social. Per això, el que fan les revistes juvenils és donar trucs de bellesa o aconsellar quina és la roba més útil per a "la conquesta".

A banda d'aquests dos grans temes, les revistes proporcionen moltes "pistes" de com són els nois i es donen consells sobre com seduir-los. Visió, es clar, molt estereotipada sobre allò que volen els homes.

Conseqüències

- Per aconseguir els objectius que marquen les revistes, les joves adolescents es tornen esclaves d'unes normes asfixiants:

1.- Si no ets sexy, seductora i activa (sexualment) no tens parella. El sexe es vist com una forma de complaure a l'altre i no com a forma de autocomplaença.

2.- Les joves han d'acomplir amb l'ideal de bellesa femení. Un ideal que ve marcat pel sexe masculí: prima, cabells llargs, llisos i al vent, i amb una cara sempre a punt per rebre la mirada d'un home. Això produeix una doble situació:

A.- La necessitat de ser guapa per atraure al gènere masculí.

B.- Emprar l'atracció sexual com una forma de mesurar la nostra bellesa i el nostre èxit social. En aquest sentit, en un home la bellesa és un afegit. En una dona, sempre segons les revistes, és la seva essència, la seva obligació a la vida.

Amb tots els perills que això comporta: pressió sobre el propi cos, possibles situacions d'anorèxia juvenil.

3.- Les joves han de seguir un estil de roba i maquillatge molt marcat que, d'altra banda, canvia cada temporada.

4.- Una de les alternatives que s'ofereix a les lectores es la conquesta dels homes a través del menjar. D'aquesta manera, novament, es recorre al rol de la "**dona provisora de bens i serveis per l'home a la llar**", aquella que està disposada a satisfer les necessitats primàries de l'home. Aquest element es pot veure quan apareixen reportatges sobre actors famosos, cantants o esportistes, en els que es destaca quin és el seu menjar favorit.

En definitiva, continuem observant que en aquest tipus de revistes **una relació de parella estable continua veient-se com una forma de triomf social per a les dones, per sobre d'interessos professionals o acadèmics.**

FITXA 2.- QÜESTIONS PER ANALITZAR EL CONTINGUT DE LES REVISTES

QÜESTIONS	Revista analitzada...
-A qui s'adreça aquesta revista?	
-Apartats i seccions de la revista	
-Temes que tracta la revista	
-Quines seccions ens agraden més?	
-Quines seccions afegiries?	
-Quines seccions trauries?	
-Copia els titulars de les notícies que vegis a la revista. -Anota seguida i breument la temàtica de la notícia a partir del titular.	
-Quin tipus d'imatges s'empren per il·lustrar les notícies?	
-Què creus que és el que més interessa a nois i a noies segons la revista?	
- Quantes pàgines es dediquen a fer publicitat de productes? -Quin tipus de productes i a qui van dirigits?	